

CĂLĂTORIE PRIN LIMBA ROMÂNĂ.

– exerciții și teste –
Evaluarea Națională

clasa a IV-a

<i>Cuvânt-înainte</i>	3	<i>Mai/m-ai</i> . Oferirea de informații referitoare la universul școlar și extrașcolar	63
1. RECAPITULARE	4	<i>Cai/c-ai</i> . Explicarea sensului unor cuvinte pornind de la context	65
Prima zi de școală	4	<i>Căi/că-i</i> . Observarea dezacordului în exprimare ..	67
2. FONETICA	9	<i>Sar/s-ar</i> . Prezentarea unor rezultate/proiecte	68
Sunetul/Litera. Silaba	9	<i>Nai/n-ai</i> . Proiectul de documentare	71
Grupurile de litere/grupurile de sunete	12	6. PĂRȚILE DE VORBIRE	73
3. PROPOZIȚIA. PUNCTUAȚIA. TEXTUL	17	Substantivul	73
Propoziția	17	Adjectivul	83
Semnele de punctuație	18	Pronumele personal	91
Textul	21	Verbul	102
4. VOCABULARUL	26	7. CUVÂNTUL - PARTE DE PROPOZIȚIE	112
Cuvinte cu înțeles asemănător. Cuvinte cu înțeles opus. Cuvinte cu aceeași formă, dar cu înțeles diferit ..	26	Predicatul	114
Exerciții de îmbogățire a vocabularului	31	Subiectul	121
5. SCRIEREA ȘI EXPRIMAREA CORECTĂ	33	8. TEXTUL LITERAR	128
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin <i>î/â</i>	33	a) Textul literar în proză (povestirea)	128
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin <i>m</i> înainte de <i>p</i> și <i>b</i>	34	b) Textul literar liric (poezia)	129
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupurile de sunete <i>cs</i> sau <i>gz</i>	35	9. TEXTUL NONLITERAR	131
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin vocale sau consoane duble	36	<i>Afișul</i>	131
<i>Odată/o dată</i> . Inițierea și menținerea unui schimb verbal	38	<i>Cartea poștală</i>	131
<i>Niciun/nici un; nicio/nici o</i> . Formularea unor solicitări formale și informale. Comunicare eficientă ..	42	<i>Invitația</i>	132
<i>Demult/de mult</i> . Jocuri de rol	46	<i>E-mailul. Mesajul-text</i>	133
<i>Nu-l/n-o/nu-i</i> . Susținerea/Argumentarea unei păreri	48	<i>Organizatori grafici</i>	134
<i>Iar/i-ar</i> . Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă	52	10. SCRIEREA IMAGINATIVĂ	138
<i>Cel/ce-l</i> . Transformarea vorbirii indirecte în vorbire directă	53	Compunerea după imagini/benzi desenate	138
<i>Va/v-a</i> . Povestirea unui fragment	56	Compunerea după plan dat	139
<i>Ceai/ce-ai</i> . Extragerea ideii principale dintr-un fragment	59	Compunerea cu dialog	139
<i>Cam/c-am</i> . Extragerea unei concluzii dintr-un text/fragment citit	61	Compunerea tip descriere	139
		Compunerea tip portret	140
		Compunerea în care folosim cuvinte de sprijin ..	141
		Compunerea cu început dat	142
		Compunerea cu sfârșit dat	143
		Compunerea cu titlu dat	143
		Compunerea liberă	143

Citește textul următor cu atenție și apoi rezolvă cerințele date.

Prima zi de școală

E prima zi de școală. Bucuria și emoția pe care le simt la începutul fiecărui an școlar sunt mari. Mi-e dor de chipurile naive și vesele, de inocența și nerăbdarea care mă așteaptă de fiecare dată în curtea școlii.

Acum însă, fericirea primei zile e umbrită și de nostalgie... Ce repede au trecut cinci ani! E ultima noastră „primă zi de școală” împreună. Mă bucur că au crescut, că au învățat atâtea lucruri, că mi-au fost alături prin lunga noastră călătorie nu doar prin limba română. Am învățat să numărăm, să socotim, să rezolvăm probleme, să cântăm, să dansăm, să ne jucăm. Am fost în tabere, în excursii și drumeții...

Se apropie momentul să-și ia zborul și le doresc din suflet să zboare cât mai sus, cât mai departe, purtați de visuri mărețe. Știu că i-am învățat să zboare și mai știu că undeva, în inima lor, au luat o părticică din inima mea, pe care le-am dăruit-o, în timp, fiecăruia.

Las gândurile deoparte. Curtea școlii iar e plină. Elevii mei mă așteaptă. Anul acesta construim împreună „tunelul florilor” pentru clasa pregătitoare. Parcă ieri am trecut cu ei pe sub același pod...

– Bine v-am găsit, dragii mei! Ce mari v-ați făcut!

– Sărut-mâna, doamna învățătoare!

Ne îmbrățișăm cu drag. Toți suntem bucuroși. E normal să fie așa. Bucuria lor vine și la mine. Ei nu realizează că

suntem pentru ultima oară în prima zi de școală „a noastră”. Nu se gândesc la asta. E firesc.

Pentru mine va fi în fiecare an o primă zi de școală. Și pentru ei. Dar niciodată la fel. Nici pentru mine. Nici pentru ei.

LIBRIS We know books

– Avem un an greu, cu mai multe discipline. Anul acesta ne vom cunoaște istoria și patria. Vom învăța mai multe metode de rezolvare a problemelor...

– Putem învăța la anul tot cu dumneavoastră? mă întrerupe o fetiță bronzată de pe rândul de la perete.

... Uite că și ei s-au gândit că e ultimul an împreună. Credeam că...

– Eu vă învăț tot ce trebuie să știți pentru mai departe. Mă așteaptă o altă generație. Pentru voi urmează o perioadă frumoasă, poate cei mai frumoși ani din viața voastră. Sunt sigură că vă va fi la fel de bine pentru că sunteți niște copii minunați, ambițioși și dornici de învățatură. Călătoria noastră prin clasa a IV-a va încheia plăcutul drum pe care am pornit împreună, dar voi veți fi mereu elevii mei, iar eu doamna voastră învățătoare. Și, ori de câte ori veți simți nevoia unui sfat sau a unei îmbrățișări... știți unde mă găsiți!

(Din jurnalul meu)

■ **Tu ai un jurnal în care să-ți notezi evenimentele importante din viața ta?**

1

Găsește un alt titlu potrivit pentru textul de mai sus și argumentează alegerea ta.

2

Precizează timpul și locul când se petrece acțiunea.

3

Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

✿ În text este prezentată:

A. ultima zi de școală;

C. călătoria prin limba română;

B. prima zi de școală de la clasa pregătitoare;

D. prima zi de școală din clasa a IV-a.

✿ Când învățătoarea se întâlnește cu elevii:

A. se salută;

C. se îmbrățișează;

B. își dau mâna;

D. se salută și se îmbrățișează.

✿ Învățătoarea se gândește cu nostalgie la prima zi de școală pentru că:

A. îi pare bine că elevii au crescut;

C. e un an greu;

B. îi pare rău că elevii au crescut;

D. e ultima „primă zi de școală” cu acești copii.

4

Care sunt activitățile pe care învățătoarea și elevii le-au desfășurat împreună? Scrie răspunsul sub forma unei propoziții care să conțină o enumerare.

Scrie un motiv pentru care învățătoarea le spune elevilor că anul acesta va fi un an greu.

6

Crezi că și elevii regretau că e ultima „primă zi de școală“ cu doamna învățătoare? Alege una dintre cele două variante de mai jos și scrie un motiv pentru a-ți susține alegerea.

Și elevii regretau că e ultima „primă zi de școală“ cu doamna învățătoare deoarece

.....

.....

.....

.....

.....

Sau

Elevii nu regretau că e ultima „primă zi de școală“ cu doamna învățătoare deoarece

.....

.....

.....

.....

.....

7

Transcrie, din text, enunțul în care învățătoarea le dorește elevilor să-și împlinească visurile.

.....

.....

.....

8

Explică, după părerea ta, înțelesul propoziției:

„Parcă ieri am trecut cu ei pe sub același pod.“

.....

.....

.....

9

Analizează, din text, un pronume personal de politețe.

.....

.....

10

Din ultimele două enunțuri ale textului, extrage:

- două pronume personale: _____
- două substantive de genul neutru: _____
- un substantiv la numărul plural: _____
- un adjectiv: _____

- două verbe la timpul viitor: we know
- un verb la timpul trecut: books
- două verbe la timpul prezent: _____

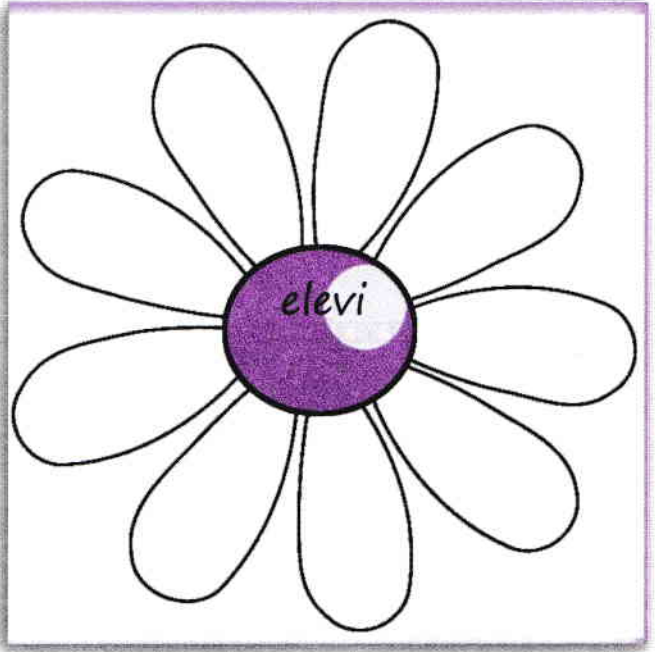
11

Completează petalele florii cu cât mai multe însușiri ale elevilor extrase din textul citit.

12

Explică rolul semnelor de punctuație și al cratimei din propoziția:

- Bine v-am găsit, dragii mei!

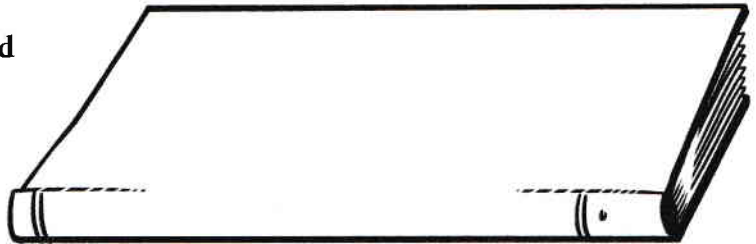

13

Transformă în vorbire indirectă fragmentul marcat în text.

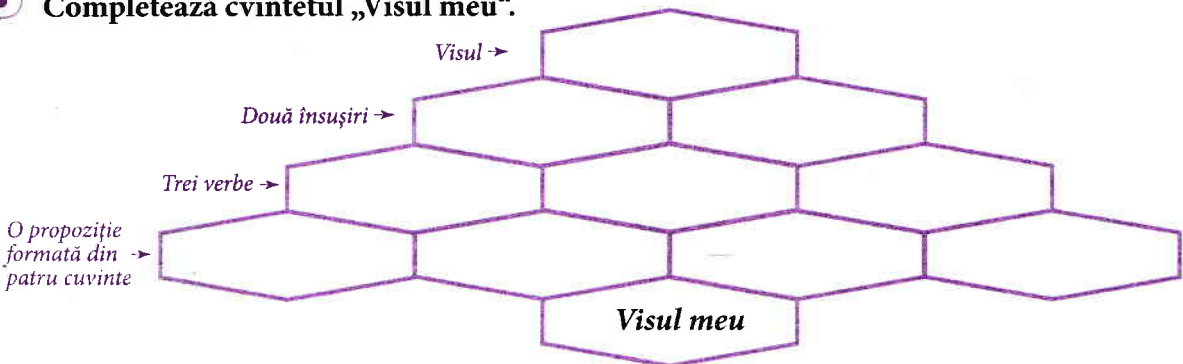
14

Te-ai gândit ce vrei să faci când vei fi mare? Scrie visul tău pe carte!

15

Completează cvintetul „Visul meu“.

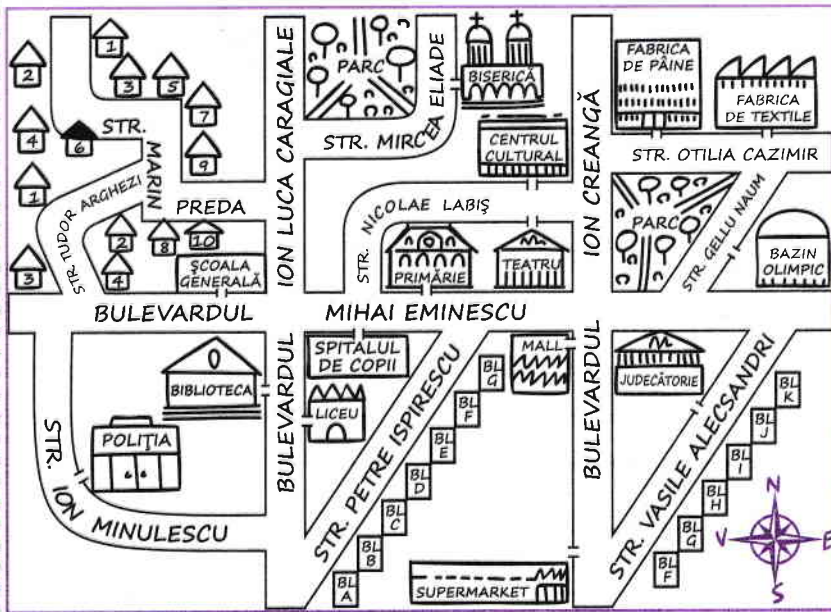
Scrie câte un enunț cu fiecare expresie:

✿ „a pune punctul pe «i»“ = a trage concluzia

✿ „a pune pe cineva la punct“ = a-i da o lecție de bună-cuviință

Joc de orientare*

Recompense

GRAMA

GRAMU

GREMI

GRAME

GRAMĂ

GREMO

GRAMI

GREMA

GREMU

GRAMO

GREME

GREMĂ

Regulile jocului:

- Localitatea trebuie să aibă un nume. Scrie-l deasupra planului!
- Tu ești unul dintre personajele de mai jos. Dă-i un nume și colorează-l.
- Dacă rezolvi corect exercițiul, colorezi bila indicată pe panou.
- Pe măsură ce rezolvi exercițiile de orientare, colorezi și bilele din urmă; vei avea tot panoul de bile colorat când toate exercițiile vor fi rezolvate corect.

Provocarea 1:

Locuiești pe strada **Marin Preda**, la casa cu numărul 9. Colorează, în culori diferite, traseele pe care poți ajunge de acasă la **Școala Generală**.

Ai descoperit traseele corecte?

Colorează-l pe GRAMA!

* Vezi lecția „Harta. Planul orașului“ (pag. 136-137)

Sunetul / Litera. Silaba

Îți vei aminti:

- ce sunt sunetul, litera, silaba;
- să scrii și să rostești corect cuvinte care conțin grupurile de litere sau de sunete învățate;
- să desparți cuvinte în silabe.

- ♦ Sunetul este partea cea mai mică a unei limbi; se rostește și se aude.
- ♦ Sunetele redată în scris prin literele **a, e, i/y, o, u, ă, î/â** se numesc **vocale**. Ele se pronunță ușor, fără ajutorul altor sunete.
- ♦ Sunetele redată în scris prin literele **b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, ș, t, ț, v, w, x, z** se numesc **consoane**. Acestea se rostesc cu ajutorul unei vocale.
- ♦ **Litera** este semnul scris al sunetului; se vede și se scrie. Totalitatea literelor dintr-o limbă, așezate într-o anumită ordine, formează **alfabetul** acelei limbi.
- ♦ **Silaba** este un sunet (neapărat o vocală) sau un grup de sunete (cu cel puțin o vocală) care se rostește printr-o singură deschidere de gură. Una sau mai multe silabe formează un **cuvânt**. (*noi* → o silabă; *car-te* → două silabe)

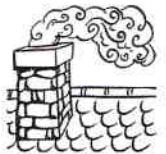
1 Scrie câte două cuvinte pentru fiecare schemă.

Model: **cvvcv** → *roată, poate*

vc → _____ vcvc → _____ vvc → _____
 vcv → _____ cvcvc → _____ cvvccv → _____

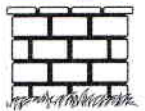
2 Aadağă vocale diferite și citește cuvintele obținute.

__ m c __ ș v __ s r __ s l __ n
 __ m c __ ș v __ s r __ s l __ n

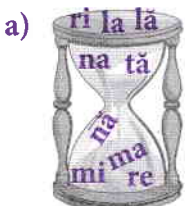

3 Formează cuvinte adăugând consoane diferite.

__ ei __ ei __ o __ __ e __ __ i __ __ i __
 __ ei __ ei __ o __ __ e __ __ i __ __ i __

4 Combină silabe pentru a forma cât mai multe cuvinte:

5 Completează spațiile cu silabe potrivite, pentru a forma cuvinte.

___ -pi- ___ -ri-e
pri- ___ - ___ -ni-e

de- ___ - ___ -rant
in- ___ - ___ -sant

gră- ___ - ___ -ță
gră- ___ - ___ -rit

6 Înlocuiește, pe rând, literele colorate și formează cuvinte noi.

lac, _____

coate, _____

care, _____

7 Ordonează alfabetic următoarele cuvinte:
grădină, fructe, livadă, mere, prune, gutui, pere, grădinar, coș.

8 Scrie propoziții formate din cât mai multe cuvinte care încep cu aceeași literă.

Exemplu: C → *Corina culege caisele coapte căzute cu codițe.*

A → _____
N → _____
S → _____

II. Citește textul următor cu atenție și apoi rezolvă cerințele date:

– Ora următoare avem istoria, Alex! Abia aștept să văd cum e. Am auzit de la fratele meu atâtea lucruri interesante despre războaie, regi și imperii, încât sunt foarte curios ce o să învățăm astăzi.

– Ana mi-a spus că e greu să înveți la istorie. Trebuie să ții minte anii de domnie, bătăliile...

– Dă-mi voie să nu fiu de aceeași părere. Dacă înveți cu plăcere și faci legături între evenimente, nu are cum să fie greu. La istorie, toate informațiile trebuie așezate pe o scară, scara timpului. De fapt, cronologia este cea care se ocupă cu acest lucru.

– Cristiane, dar tu știi deja multe lucruri legate de această nouă materie!

– Recunosc... sunt pasionat de pe acum de istorie!

1 Găsește un titlu potrivit pentru textul de mai sus și argumentează alegerea făcută.

2 Completează propozițiile:

- a) Băiatul pasionat de istorie se numește _____
- b) Colegul susține că e greu să înveți la istorie deoarece _____
- c) Motivul pentru care primul băiat știe multe lucruri legate de istorie este _____
- d) Pentru a învăța ușor la disciplina istorie trebuie _____

3 Transcrie, din text:

- a) trei cuvinte formate din două silabe: _____
- b) trei cuvinte formate din patru silabe: _____
- c) trei cuvinte formate dintr-o singură silabă: _____
- d) două cuvinte care conțin vocale duble: _____
- e) trei cuvinte formate din cinci silabe: _____
- f) două propoziții în care virgula desparte o adresare de restul propoziției: _____
- g) un cuvânt care să înlocuiască grupul de cuvinte „ții minte“: _____
- h) enunțul prin care Cristian îl contrazice pe Alex: _____

4 Completează tabelul, după model:

<i>evenimente</i>	<i>bătăliile</i>	<i>istorie</i>	<i>regi</i>	<i>războaie</i>	<i>faci</i>
<i>e-ve-ni-men-te</i>					
<i>v-cv-cv-cvc-cv</i>					
<i>10 sunete</i>					
<i>10 litere</i>					

5 Dacă Alex ar fi copilul tău, ce i-ai spune despre istorie? Scrie-ți răspunsul pe spațiul următor.

7 Stai de vorbă cu prietenii de la bloc. Ei vor să știe ce este **cronologia**. Explică-le tu, după ce te informezi, și scrie explicația pe spațiul marcat.

8 **Învățăm expresii noi!** Scrie câte un enunț cu fiecare expresie:

✿ „a fi căzut din lună“ = a nu ști ce se petrece în jurul lui

✿ „a cere și luna de pe cer“ = a cere imposibilul

■ Grupurile de litere / grupurile de sunete

Îți vei aminti:

• să scrii și să rostești corect cuvinte care conțin grupuri de litere sau de sunete.

✦ Grupurile de litere „ce“, „ci“, „ge“, „gi“, „che“, „chi“, „ghe“, „ghi“ se rostesc printr-un singur sunet dacă mai există o vocală în silaba din care fac parte. Exemple: **ghea-tă**, **ci-o-ban**.

1 sunet 1 vocală 1 sunet 1 vocală

✦ Atunci când două vocale se rostesc în aceeași silabă, formează un **grup de sunete** (diftong): „ea“, „ia“, „ie“, „oa“, „ua“, „uă“.

1 Completează tabelul după model:

	Despărțirea în silabe	Numărul de sunete	Numărul de litere
ghiozdan	ghioz-dan	6	8
geamantan			
veac			
băiețel			
domoală			
încovoiat			
plouat			

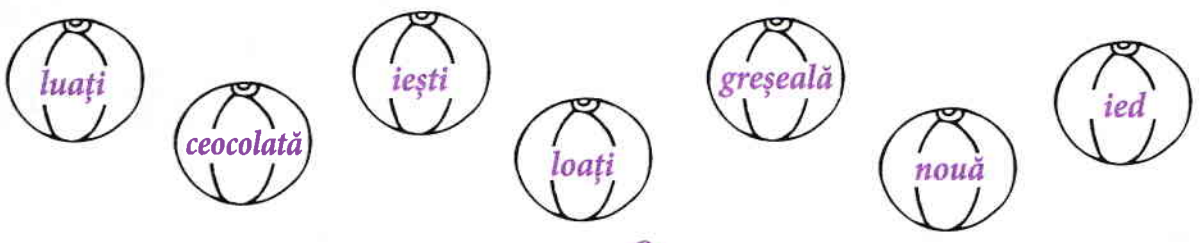
2 Subliniază cuvintele în care grupurile de litere se rostesc printr-un singur sunet:

frânghie, geam, Neghiniță, ghimpe, ceas, chibrit, ciorbă, cercei.

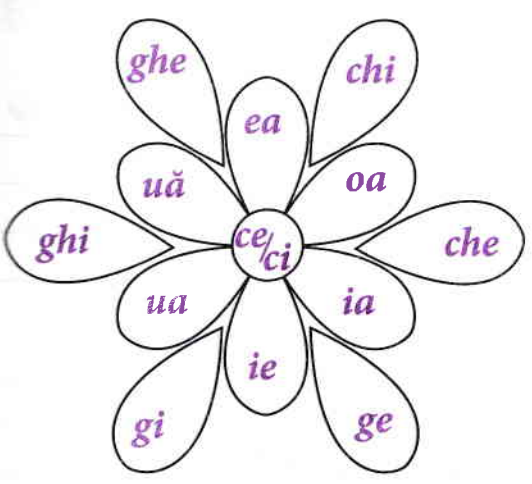
3 Încercuiește varianta corectă de scriere a cuvintelor:

- * amiază – amează
- * nua – nuia
- * ceocârlie – ciocârlie
- * ziamă – zeamă
- * ziar – zear
- * băeți – băieți
- * iel – el
- * iei – ei
- * gheozdan – ghiozdan
- * ghiare – gheare
- * Ghiorghe – Gheorghe
- * cuase – coase
- * Ghiorghită – Gheorghită
- * Maria – Marica
- * cuală – coală
- * culoare – culuare
- * trebue – trebuie
- * foarte – fuarte

4 Colorează numai mingile pe care sunt cuvinte scrise corect.

5 Colorează cu galben grupurile de sunete și cu portocaliu grupurile de litere:

6 Desparte în silabe cuvintele de mai jos, apoi scrie-le în tabel grupate pe două coloane:

adiere, ied, prieten, iarbă, piață, târzie, luăm, lua, miere, mergea, miez, steaua, bucuria, vie.

Cuvinte care au vocalele alăturate	
în aceeași silabă	în silabe diferite

7 Transcrie textul următor, alegând doar formele corecte:

„De dimineață/dimineață până siara/seara și nuațea/noaptea, frunzele cădeau într-una/intruna. Unele mai repezi/repezii, altele mai domuale/domoale, legănându-se în aer/aier ca o aripă de fluture. Într-o dimineață se sperie/sperie. În tot copacul rămăsese nu mai /numai ea/ia. Ramurile guale/goale se loveau/loviau unele de altele tremurând de frig.“

(Emil Gârleanu, „Frunza“)